

ELŐTERJESZTÉS	
Előterjesztő:	
	Dr. Papp László polgármester
Tárgy:	
	A Tóció- csatorna üzemeltetésbe adása a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság részére a „CIVAQUA-Tóció projekt, mint a Hajdúhátsági Többcéltű Vízgazdálkodási Rendszer átalakítása, kibővítése” tárgyú projekttel összefüggésben
Iktatószám:	
	JOG-82284/2023
Ügyintéző:	
	Tóthné dr. Varga Marianna Dargó Gabriella
Feladatot jelent:	
	Dr. Papp László polgármester, Dr. Terdik Edda a Szervezési és Jogi Főosztály vezetője, Dr. Gábor Zsombor a Városüzemeltetési Osztály vezetője részére
Véleményező bizottságok:	
	Tulajdonosi Bizottság, Közgyűlés, Környezetvédelmi és Városfejlesztési Bizottság
Törvényességi véleményezésre benyújtás időpontja:	2023.08.24
Törvényességi ellenőrzést végezte:	Dr. Kovács Krisztina

Mellékletek:	
	Előterjesztés melléklete: üzemeltetési szerződés tervezete

Tisztelt Közgyűlés!

I.

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata a Debrecen 2030 program kiemelt környezetvédelmi beruházását, a CIVAQUA - programot azzal a céllal tűzte ki, hogy - a Hajdúhátsági Többcélú Vízgazdálkodási Rendszer továbbfejlesztése keretében - Debrecen és környezetének állapotjavítása révén vízfelületekkel, erdősávokkal járuljon hozzá a várost nyugati irányból érő káros porszenyezés csökkentéséhez, másrészt lehetőséggé váljon a vízellátás biztosítása az országos védelem alatt álló Nagyerdő, valamint a közkedvelt pihenőhelyként szolgáló erdőpusztai jóléti tőrendszer számára.

Ennek megvalósítása érdekében a Kormány a 685/2020. (XII. 28.) Korm. rendelettel döntött a „CIVAQUA-Tóció projekt, mint a Hajdúhátsági Többcélú Vízgazdálkodási Rendszer átalakítása, kibővítése” elnevezésű projekttel (a továbbiakban: Projekt) összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság, mint konzorciumvezető és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (a továbbiakban: TIVIZIG) által létrehozott Konzorcium pályázatot nyújtott be a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében megjelent KEHOP-1.3.0 "Fenntartható vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása" tárgyú felhívásra (a továbbiakban: Pályázat) a Projekt megvalósítása céljából.

A Pályázat keretében megvalósítani kívánt beruházás érinti a Tóció- csatornát, mely a TIVIZIG működési területén lévő, az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet 2. számú mellékletében rögzített 09. 06. számú Kösely-felső belvízvédelmi szakasz kiemelt fontosságú belvízvédelmi csatornája, mely elvezeti Debrecen város belterületének nyugati részéről az összegyűlt csapadékvizet és a tisztított szennyvizet. A belvízvédelmi szakaszon az elmúlt években az éghajlatváltozás következtében jelentősen nőtt a rövididejű csapadék intenzitása, a belvízi elöntés veszélye. A térség belvízmentesítése érdekében a Tóció-csatornát alkalmassá kell tenni a belvíz károkozástól mentes levezetésére. A Projekt célja a Tóció-csatorna vízpótlása a Keleti-főcsatornából biztosított vízellátás révén, a felszíni vizekre gyakorolt káros hatások, elsősorban a vízhiányok mérséklése, a térség vízgazdálkodási helyzetének javítása, valamint a vizeink jobb hasznosítása a vizes élőhelyek kialakítása, rehabilitációja érdekében.

II.

A CIVAQUA program első ütemében megtörténik a rendszer vízellátását a Keleti-főcsatornából biztosító balmazújvárosi HTVR szivattyútelep felújítása egy darab új szivattyú beépítésével, valamint az ehhez kapcsolódó új udvartéri nyomócsövek kialakításával.

H-II és H-II/A néven 1 000 mm átmérőjű nyomóvezeték épül összesen csaknem 13 kilométer hosszban. A Keleti-főcsatorna vize ezen új nyomóvezetéken keresztül jut el a szivattyúteleptől a szintén a projekt keretében megépülő 3 000 m³ térfogatú vasbeton 2-es számú kiegyenlítő tározóhoz, amelyet a térségi magas ponton alakítanak ki Debrecen-Józsa fölött, a Bodai bekötőút közelében.

A vizet a kiegyenlítő tározótól az ugyancsak most megépülő, mintegy két km hosszú, 600 mm átmérőjű gravitációs vezeték (H-II/B) juttatja majd el a Tóció forrásvidékére, a Mélyvölgyi-érbe. Innen egy csaknem egy kilométer hosszú nyílt földmedrű árok vezeti a vizet a Tócióba. A projekt fontos eleme a Tóció-völgyi felső vízellátó útvonal kiépítése annak érdekében, hogy a Tóció ezen szakaszán vízvisszatartásra legyen lehetőség. A Tóció felső, a projekt által Debrecen város közigazgatási területét érintő szakaszán 13 kisebb-nagyobb duzzasztási hely kialakítására van mód. A 13 helyből három már előzetesen létező duzzasztó: a két józsi szükségátározó vízvisszatartó műtárgyai (19+127 km és 20+921 km szelvények), illetve egy bukófal (17+149 km szelvény). Új duzzasztó műtárgy tíz szelvényben létesül, míg Debrecen-Józsa belterületén négy új fenéklépcső is épül.

Szelvénytáv (km)	Jele	Jellege
24+885	D29b	új duzzasztó
23+594	D29a	új duzzasztó áteresszel
22+613	F27c	új fenéklépcső
22+565	F27b	új fenéklépcső
22+517	F27a	új fenéklépcső
22+411	F26d	új fenéklépcső
22+117	D26c	új duzzasztó
21+513	D26a	új duzzasztó
20+921	D25	átépítendő duzzasztó
20+586	D24	új duzzasztó
19+127	D21	átépítendő duzzasztó
18+912	D20b	új duzzasztó
17+620	D19b	új duzzasztó
17+149	D18c	átépítendő duzzasztó
16+812	D18a	új duzzasztó
16+530	D17a	új duzzasztó
16+069	D15a	új duzzasztó

A Tóció mellett megépül egy úgynevezett körtöltéses kialakítású, 1,6 ha-os tározó a Vezér úton, egy beeresztő és egy leürítő műtárggyal. A tározó vízfelületének kiterjedése 1,5 ha lesz, a maximális tározótérfogat 28 395 m³. A vízmélység átlagosan másfél méter körül alakul. A tározó funkciója a felülről érkező belvízhullámok belvízcsúcs csökkentése, valamint a csapadékvizek befogadása.

A projekt aktuális helyzetének bemutatása

A HTVR szivattyútelepen az új szivattyút és az azt működtető 1 500 kW-os motort már a helyére emelték, folyamatban van az elektromos bekötésük, a szükséges villamossági rendszer korszerűsítése. Emellett gépészeti szerelési munkák zajlanak a telepen. Az udvartéri vezeték építése befejeződött.

A HTVR szivattyúteleptől a Keleti-főcsatorna vizét a Tóció forrásvidékére vezető, összességében mintegy 15 km-es vezetékrendszer csővezetékei lefektetésre kerültek.

A Debrecen-Józsa fölött, a térségi magas ponton megépülő háromezer köbméteres kiegyenlítő tározó szerkezetépítési munkái befejeződtek, a lakatosszerkezetek szerelési munkálatai még zajlanak. A földvisszatöltés csak a kiegyenlítő tározó üzempróbája után történik meg.

A Tóció mentén a víz visszatartásához szükséges Debrecen város közigazgatási területét érintő 13 duzzasztóműtárgy és 4 fenéklépcső építése márciusban megkezdődött. A forrásvidék irányából indulva már 6 db duzzasztómű (D29b, D29a, D26a, D26c, D24, D15a) és a 4 db

fenéklépcső (F27a, F27b, F27c, F26d) gyakorlatilag elkészült, jelenleg 3 műtárgy (D17a, D18a, D20b) építése zajlik.

A Vezér úti tározó területén, a Vezér út felőli részen deponált humuszt eltávolították, így a helyén befejeződtek a régészeti feltárások. A Vezér úttal párhuzamos töltésszakasz építése folyamatban van. A tározó beeresztő műtárgyának az építése a földmunkákkal elkezdődött, a leürítő műtárgy építése később indul.

A próbaüzem a tervek szerint 2023. szeptember 13-án kezdődik és 2023. október 13-ig tart. A műszaki átadás tervezett időpontja ehhez igazodva 2023. október 13.

III.

A Tóció-csatorna 0+000-4+200 km és a 24+500-25+940 km szelvények közötti szakasza a Magyar Állam tulajdonában áll, a vagyonkezelője a TIVIZIG, a 4+200-24+500 km szelvények közötti szakasza a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 5.§ (3) bekezdés d) pontja alapján Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata forgalomképtelen törzsvagyonba tartozó kizárólagos tulajdonát képezi.

A Tóció-csatorna, mint vízellátási létesítmény – vízikönyvi száma Kösely VIII/1746 – állami és önkormányzati vízgazdálkodási feladatokat is ellát, ezért jelenleg a létesítmény üzemeltetését a tulajdonosok közösen látják el a 423/22/1992. számú vízgazdálkodási engedély alapján.

A KEHOP-1-3-0. pályázati kiírás 3.4.2. "Fenntartható vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása" fejezet 6. c. pontja alapján a támogatást igénylőnek/kedvezményezettnek a Tóció-csatorna önkormányzati szakaszának projekttel érintett részére legalább a fenntartási időszak végéig szóló, birtokláshoz való jogot igazoló és használatot biztosító szerződéssel kell rendelkeznie legkésőbb a záró beszámoló elfogadásával egyidejűleg, ezért a TIVIZIG számára biztosítani kell a csatornát alkotó ingatlanok, műtárgyak használatának jogát.

Az Nvtv. 12. § (2) bekezdés f) pontja a helyi önkormányzat kizárólagos gazdasági tevékenységei között nevesíti a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló - külön törvény rendelkezése alapján részére átadott - vizek, közcélú vízi létesítmények működtetését, amely tevékenység gyakorlásának jogát az Nvtv. 12. § (11) bekezdése alapján a tulajdonos másnak átengedheti.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 4. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat feladata:

- a) a helyi vízi közüzemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó – a vízgazdálkodás országos koncepciójával és a jóváhagyott nemzeti programokkal összehangolt tervek kialakítása és végrehajtása;
- b) a település belterületén a csapadékvízzel történő gazdálkodás;
- c) a közműves vízellátás körében a települési közműves vízszolgáltatás korlátozására vonatkozó terv jóváhagyásáról és a vízfogyasztás rendjének megállapításáról való gondoskodás;
- d) a vízgazdálkodási feladatokkal kapcsolatos önkormányzati hatósági feladatok ellátása;
- e) a természetes vizek fürdésre alkalmas partszakaszainak és azzal összefüggő vízfelületének kijelölése;
- f) a helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, az árvíz- és belvízelvezetés.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 108. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló nemzeti vagyon birtoklása, használata, hasznai szedésének joga, fenntartása, üzemeltetése, létesítése, fejlesztése, valamint felújítása csak e törvényben és a nemzeti vagyonról szóló törvényben szabályozott módon engedhető át másnak.

Az üzemeltetési jog átadása a Vgtv. 4. § (1) bekezdésében foglalt közfeladatok ellátása érdekében az Nvtv. 11. § (13) bekezdése alapján térítésmentesen történik, ennek keretében a leendő üzemeltető köteles az érintett csatornaszakasz fenntartásával, üzemeltetésével kapcsolatos feladatokat ellátni.

Mivel a TIVIZIG államháztartási körbe tartozó költségvetési szerv, az üzemeltetési szerződés az Nvtv. 11. § (17) bekezdés a) pontjában, valamint az Nvtv. 12. § (12) bekezdés c) pontjában rögzítetteknek megfelelően közvetlenül, versenyeztetés nélkül megkötendő.

A Pályázat feltételrendszerével összhangban az üzemeltetési szerződés a Projekt záró beszámolója benyújtásának napján lépne hatályba és a Projekt 5 éves fenntartási időszakának utolsó napjáig tartó határozott időtartamra jönne létre.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a határozati javaslatot szíveskedjen elfogadni.

Határozati javaslat

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése

a polgármester előterjesztésére a 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-a, a 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (13) bekezdése és (17) bekezdés a) pontja, 12. § (2) bekezdés f) pontja és (11) bekezdése, (12) bekezdés c) pontja, az 1995. évi LVII. törvény 4.§ (1) bekezdése, valamint a 24/2013. (V.30.) önkormányzati rendelet 13.§ (1) bekezdése alapján

1. / ingyenesen üzemeltetésbe adja a Tóció- csatorna 16+069-24+500 km szelvények közötti, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonát képező szakaszát a „CIVAQUA-Tóció projekt, mint a Hajdúhátági Többcélú Vízgazdálkodási Rendszer átalakítása, kibővítése” tárgyú projekt I. üteme záró beszámolója benyújtásának napjától a projekt 5 éves fenntartási időszakának utolsó napjáig tartó határozott időtartamra a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (székhelye: 4025 Debrecen, Hatvan u. 8-10., képviseli: Marosi Zoárd megbízott igazgató, a továbbiakban: TIVIZIG) részére a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdésében meghatározott, önkormányzatot terhelő közfeladatok ellátása és a projekt keretében létrehozott közcélú vízi létesítmények működtetése érdekében.

2. / Felkéri a Szervezési és Jogi Főosztály vezetőjét, hogy a Közgyűlés döntéséről a TIVIZIG megbízott igazgatóját értesítse, valamint az 1./ pontban foglaltak alapján az üzemeltetési szerződést a polgármesternek aláírásra készítse elő és felhatalmazza a polgármestert a szerződés aláírására.

Határidő: azonnal

Felkészítés: az előkészítésért: a Szervezési és Jogi Főosztály vezetője
az aláírásért: a polgármester

3. / Felkéri a Városüzemeltetési Osztály vezetőjét, hogy az 1. / pontban foglalt terület átadásához szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: azonnal

Felelős: a Városüzemeltetési Osztály vezetője

A határozati javaslat elfogadása minősített többséget igényel.

Debrecen, 2023. augusztus 24.

Dr. Papp László
polgármester